

Centar Živeti uspravno
Centar za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije
Udruženje građana Ženske studije i istraživanja
Futura publikacije

Recenzija monografije Milice Mime Ružičić Novković (priređivačica)

Izboriti se za izbor. Životna priča Gordane Rajkov

Rukopis monografije „Izboriti se za izbor“ predstavlja kompleksno delo koje, osim vrlo informativnog predgovora priređivačice Milice Mime Ružičić Novković, sadrži životnu priču u autobiografskoj formi Gordane Rajkov. Ova biografija je delom preuzeta iz monografije Dijane Subotički („Tiha većina. Životne priče političarki iz Srbije“, 2013), a delom je rezultat serije intervjua koje je sa G. Rajkov obavila priređivačica. Autorizovana biografija podeljena je pet velikih tematskih celina: Detinjstvo i obrazovanje; Aktivističko delovanje; Nastanak pokreta za samostalni život osoba sa invaliditetom u Srbiji; Političko delovanje i jubileji na ličnom i poslovnom planu: dvadeset godina razvoja centra i pokreta za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije. Transkripciju razgovora uradila je Biljana Radusin.

Uvodna studija priređivačice „Pola veka svedočenja o razvoju pokreta osoba sa invaliditetom u Srbiji“, objašnjava okolnosti nastanka studije, zatim primenjenu metodologiju rada sa sagovornicom koju prati iscrpna bibliografija. U pitanju je nastavak istraživanja životnih priča žena sa invaliditetom (koautorsku monografiju „Životne priče žena sa invaliditetom u Vojvodini“ potpisala je sa Milicom Bracić i Svenkom Savić 2009. godine), a među njima je i njena životna priča.

Milica Mima Ružičić Novković danas je ugledna i afirmisana teoretičarka u domenu studija invalidnosti, do sada je objavila niz naučnih i stručnih studija iz ove oblasti, a sarađivala je u nizu koautorskih monografija: „Predstavljanje osoba sa invaliditetom u medijskom diskursu Srbije“ (2015), „Uloga umetnosti i medija u onesposobljavanju osoba sa oštećenjima“ (2012), „Želim sam/a da odlučujem o svom životu“ (2011), „Moja slika – moja priča. Životne priče korisnika i korisnica Doma u Veterniku“ (2010), „Zastupanjem do politike zajednice u oblasti invalidnosti: priručnik za razvoj lokalnih planova akcije u oblasti invalidnosti“ (2008), „Priručnik za puno učešće osoba sa invaliditetom u životu zajednice“ (2004). Bavi se književnim, lektorskim i prevodilačkim radom.

U skladu sa pravilima za priređivanje i konačno redigovanje životnih priča koje se već skoro dve decenije primenjuju u okviru monografskih izdanja „Ženskih studija i istraživanja“ – čiji prirodni deo čini i ova monografija – priređivačica je na osnovu životne priče pripremila biogram Gordane Rajkov i registar menje poznatih reči i pojmova koje se koriste u savremenim studijama invalidnosti. Osim narativnog dela životne priče monografija je opremljena pažljivo odabranim ličnim fotografijama čime monografija

postaje prvorazredni dokument usmene istorije imajući u vidu veliki društveni značaj i ugled Gordane Rajkov.

Priložena bibliografija izdanja Centra za samostalni život osoba sa invaliditetom Srbije u Beogradu i knjiga životnih priča žena objavljenih u periodu 2000–2017. odlično upotpunjuju monografiju korisnim bibliografskim podacima. Monografija ima i svoje usmeno izdanje na priloženom CD-u, kao i sva druga izdanja Centra „Živeti uspravno“ koja se obavljaju u štampanom, elektronskom i zvučnom formatu da bi bila dostupna svima.

Osim nespornog dokumentarnog značaja, važno je ukazati na značaj ove monografije za potrebe studija invalidnosti u Srbiji. Naime, naučne studije invalidnosti (eng. *disability studies*), iako formalno začete krajem 20. veka, svoju ekspanziju doživljavaju tek u 21. veku, kao interdisciplinarnе akademskе studije u okviru humanističkih nauka i to uglavnom na univerzitetima u SAD. Temlje se na intersekciji društvenih, ekonomskih, kulturnih i političkih faktora kao i medinskoj praksi. Objavljivanje ove monografije trebalo bi da bude važan korak ka uvođenju studija invalidnosti u našu akademsku praksu.

Krug korisnika bi u tom smislu mogao da bude veoma širok, a činili bi ga, osim aktivista različitih usmerenja istoričari savremene istorije, istraživači iz domena studija rođai diskurs analize, kao i širok krug ljubitelja biografskih dela.

Monografiju Milice Mime Ružičić Novković „Izboriti se za izbor. Životna priča Gordane Rajkov“ svesrdno preporučujem za štampu.

u Beogradu,

11. 5. 2017.

Biljana Sikimić, naučni savetnik Balkanološkog instituta SANU